

יבנאלי דורש לקבל את החלטות ועדה דרגת המסכרות.
בארץ של היום ידיעה רשמית ע"ד היציאה: מהגרים:
יהודים 47 ומשפחותיהם, נוצרים 30 ומשפחותיהם, מוסלימים 15.
קולים ששבו: יהודים 154 ומשפחותיהם, נוצרים 6, ס"ח 476 נפש.
תעלית: 161 גברים, 166 נשים, 173 ילדים.
ס"ח 500 נפש. ביניהם 21 נוצרים, 5 מוסלימים.

י"ס ניסן
23 אפריל 1924

נחקבל מכתב מסומשוב מניו-יורק מא' אפריל. שוחח
עם רופין ופסמן. נותן תקוה. טיין טרם ראה.
כתבתי לענייני א"י העובדה על החלטה המסלחה בענין
סולל בונה.
נפגשתי את דגני.
כתבתי הקדמה לחוברת של פרום על חנוכה הפועלים בארץ.
חנוכה הפועלים העברית הא"י היא אחד הענפים הכי
צעירים בחנוכה הפועלים בעולם. עוד לפני עשרים שנה לא היה
כמעט כל סימן לחנוכה פועלים בארץ, יותר מזו - לא היה קים
הפועל בתור גורם נכר בארץ. עוד היום לא רב הוא מספר הפועלים
בא"י. במפקד הפועלים שנערך לפני שנה וחצי (10 ספטמבר 1922)
על ידי המחדרות העובדים נרשמו 608 פועלים. חנוכה הפועלים
הקיימת בא"י היא כלה פרי העליה, שהחלה לפני 18 שנה.

103./.

שלשה רבקים מהפועלים הנמצאים בארץ הם בני העליה השלישית, זו שהתחילה לאחר המלחמה העולמית. אולם חנועה זעירה וקטנה זו הספיקה במשך הזמן הקצר ליצור דרכי ארגון, צורות-חברה, טפוסים-משק ומפעלים כלכליים ותרבותיים וחברתיים שיש להם ערך לא בשביל הארץ אלא בשביל חנועה הפועלים בחו"ל, כיהודית כאינטרנציונלית.

שני הסומנטים היסודיים של חנועה הפועלים בעולם, הסומנט הסוציאלי והלאומי, קבלו בחנועה הפועלים העברית בארץ ישראל בטוי בולט, מקורי ויוצר, שקשה למצוא דוגמתו בארץ אחרת.

חנועה הפועלים בא"י היא ביסודה חנועה-חלוצים בכל עומק משמעותה של מלה זו.

בחלוצי החחיה הלאומית והגאולה הסוציאלית של העם העברי באו הנה מאות ואלפים של בחורי הנוער החדש בארץ וסולדת העתיקה. על שמחות, עולים צריכים היו להקים בנין חדש, חדש מהמסד עד הסמכות. בחוך סביבה ערבית חצי-פיאודלית, בחוך משק פרימיטיבי הבנוי על נצול בלתי סוגבל של עבודה זולה וחטרת-חבובה צריכים היו הפועלים החלוצים לחקוע יחד לבנין החברה החדשה, וחלוצים אמתיים לא הלכו בדרך הכבושה, אלא סללו בעמל רב ובקרבות עצומים מסלה חדשה, וזרעו את הגרעינים הראשונים של חברת-העובדים בת-החורין והיוצרת: את הקומונה החקלאית, את הקואופרציה היצרנית והצרכנית, את חנוך העבודה, את האחד הכלכלי והחברתי של מעמד הפועלים.

עבודתו של ידידי ולטר פרויס - זהו הנסיון הראשון
לתאר את צמיחתה התפתחותה ויצירותיה של חנוכה זו. זהו נסיון
נועז. חנוכה-הפועלים בא"י יותר משהיא קיימת היא מתהווה.
וכל אלה החיים את חיי החנוכה הזאת יפגשו כל נסיון מעין זה
באי-רצון ובפקפוק. בשבילם כל ערכה של החנוכה היא לא במה
שיש בה בעין אלא ברצון המסכה בחביונה והנובע מחוץ נבכי
הצרכים והמאווים הלאומיים והסוציאליים של העם העברי.
אולם אני מאמין שכל אלה, שלא היתה להם ההזדמנות
לעמוד בתוך חוכה של חנוכה זו ורק מרחוק שמעו את שמעה יכירו
חודה למחבר על עבודתו זו, שתעזור להם להכיר את מהלך התפתחותה
וזרמיה של חופעה לאומית וסוציאלית מקורית זו אשר שמה חנוכה
הפועלים העברית בא"י.

כ"ג ניסן
24 אפריל

דברתי היום את דגני והלר את דרך פעולת השומר הצעיר
בארץ - ארגון חנוכה על יסוד סוציאליסטי ופעולה בתוך ההסתדרות.
הם ילכו לבקר את העמק והגליל התחתון וישובו לוועידה של אה"ע
לעין חרוד.

נחקבל מכתב ממרכז החלוצ במוסקבה היום 6 לאפריל.
הם קבלו בכ"ט מרס רשיון מהגלבלים להוציא דו-שבועון "החלוצ"
ברוסיה (3.000 נוסחאות) לשם: ידיעות על מצב היהדות הרוסית,